

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

σύμφωνα με το άρθρο 29 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 [Ν.127(I)/2018

ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 5MW της εταιρείας ΗΛΙΟΜΟΡΦΟΝ 2 στην κοινότητα Κατύδατα της επαρχίας Λευκωσίας

Αρ. Αίτησης για Πολεοδομική Άδεια ΛΕΥ/01762/2017

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου, η ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 5MW της εταιρείας ΗΛΙΟΜΟΡΦΟΝ 2 στην κοινότητα Κατύδατα, υποβλήθηκε στις 07.03.2018.

Ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Οι ΜΕΕΠ εξετάστηκαν στην Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον κατά τη συνεδρία της στις 09.10.2018 όπου και αξιολογήθηκαν.

Κατά την αξιολόγηση του έργου, ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία αφορούσαν αναθεωρημένο σχεδιασμό που να διασφαλίζει την προστασία των υδατορευμάτων της περιοχής. Τα συμπληρωματικά στοιχεία κατατέθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος στις 12/10/2018 και εξετάστηκαν στην Επιτροπή στις 27/11/2018, ενώ ταυτόχρονα, στις 30/1/2019, ο κύριος του έργου κατέθεσε αναθεωρημένο σχεδιασμό της αίτησης με τον οποίο σύμφωνα με την εκτίμηση του η έκταση των πλαισίων μειώθηκε κατά 43% από 80% κάλυψης του εμβαδού των χώρων κάλυψης της αρχικής αίτησης. Ο σχεδιασμός αυτός εξετάστηκε στην Επιτροπή στις 19/3/2019 για τον οποίο εκδόθηκε και η εν λόγω γνωμοδότηση.

2. Σκοπός και περιγραφή της τροποποιημένης ανάπτυξης

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από την ηλιακή ενέργεια. Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του Φ/Β Πάρκου θα είναι 5MW και αποτελείται από:

- 12500 πλαίσια στερεωμένα σε βάσεις και τοποθετημένα σε σειρές (12500 πλαίσια για κάθε έργο αντί 16667 πλαίσια που ήταν η αρχική αίτηση)
- Μετατροπείς τάσης
- Καλωδιώσεις και ηλεκτρολογικοί πίνακες
- Σύστημα τηλεμετρίας και ελέγχου

- Εξοπλισμό προστασίας
- Σύνδεση φ/β συστοιχιών με το Δίκτυο της ΑΗΚ

Τα στάδια κατασκευής του έργου θα είναι: διαμόρφωση χώρου, εξασφάλιση σύνδεσης με το δίκτυο, οδοποιία, μεταφορά φ/β πλαισίων, εγκατάσταση φ/β πάρκου, περίφραξη και ασφάλεια, σύνδεση με την ΑΗΚ.

3.Χωροθέτηση της ανάπτυξης και περιγραφή υφιστάμενου περιβάλλοντος

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός της κοινότητας Κατυδάτων της επαρχίας Λευκωσίας. Το τεμάχιο έχει έκταση 106999 m²

Η ζώνη στην οποία εντάσσεται το έργο είναι γεωργική Γ3. Στα δυτικά της περιοχής μελέτης διέρχεται ο ποταμός Καρκώτης σε απόσταση 100 μέτρων, ενώ το τεμάχιο αποτελεί μέρος της κοιλάδας του ποταμού Καρκώτη. Τα τεμάχια βρίσκονται σε απόσταση 300 μέτρα βόρεια του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους. Η περιοχή SCI Κοιλάδας Καρκώτη απέχει 500-600 μέτρα.

Στην πλειονότητα των αιτούμενων τεμαχίων δεν υπάρχουν καλλιέργειες, ενώ τα είδη χλωρίδας που συναντώνται στο μέρος είναι κυρίως η αγρελιά, το μαζίν, το θρουμπί και οι τρεμιθιές, και γενικά η φρυγανώδης και θαμνώδης βλάστηση, ενώ επίσης υπάρχουν διάσπαρτα πεύκα. Από θέματα πανίδας υπάρχουν τα θηλαστικά όπως ο λαγός, ο ποντικός αλλά και νυχτερίδες (*ripestrellusripestrellus*).

Η αιτούμενη περιοχή εμπίπτει εξολοκλήρου σε πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πτηνών.

4. Επιπτώσεις στο περιβάλλον και μέτρα αντιμετώπισης αρχικού σχεδιασμού

Οι επιπτώσεις που αναμενόταν να επέλθουν με την αρχική αίτηση κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών (βραχυπρόθεσμες) αφορούν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες:

α) Μέγεθος και χωροθέτηση του έργου

Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό το φωτοβολταϊκό πάρκο καταλάμβανε έκταση 56304m², και η εφαρμογή των πλαισίων στον αρχικό σχεδιασμό θα κάλυπτε ολόκληρο το τεμάχιο.

β) Ανάγλυφο της περιοχής – τοπίο – επιφανειακά νερά

Κατά τον αρχικό σχεδιασμό τα πλαίσια παρουσιάζονται να τοποθετούνται σε όλη την επιφάνεια του τεμαχίου. Επιπλέον διέρχονταν εγγεγραμμένα αργάκια επάνω στα οποία τοποθετούνταν τα πλαίσια. Επομένως σε περίπτωση υλοποίησης του έργου με τον αρχικό σχεδιασμό, οι επιπτώσεις στο τοπίο και ανάγλυφο της περιοχής θα είναι σημαντικές και μη αναστρέψιμες.

γ) Χλωρίδα της περιοχής:

Όσον αφορά την χλωρίδα της περιοχής, το τεμάχιο όπως περιγράφεται και πιο πάνω καλύπτεται σε μεγάλο μέρος με άγρια βλάστηση αλλά και με είδη τα οποία καλλιεργούνται. Με τον αρχικό σχεδιασμό τα πλαίσια καλύπτουν μεγάλο μέρος του τεμαχίου και συνεπώς θα χρειαζόταν η αφαίρεση της βλάστησης περίπου στο 80% της επιφάνειας.

Κατά τον αναθεωρημένο σχεδιασμό η έκταση που θα χρειαστεί να αποφιλωθεί είναι της τάξεως του 43%, που είναι μικρότερη από την αρχική. Παρόλα αυτά αν και οι επιπτώσεις ως προς την χλωρίδα είναι μειωμένες σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό εντούτοις δεν παύουν να είναι σημαντικές

5.Θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής

Κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τις ΜΕΕΠ, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις προδιαγραφές και άλλα στοιχεία από την κατασκευή και λειτουργία παρόμοιων έργων, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής και άλλων εμπλεκομένων φορέων(Παράρτημα 1), αλλά και τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα του χώρου, καθώς επίσης και τον αναθεωρημένο σχεδιασμό ο οποίος κατατέθηκε και εξετάστηκε.

Η Περιβαλλοντική Αρχή αξιολόγησε τον επανασχεδιασμό και επανατοποθέτηση των πλαισίων ως εξής:

Η αιτούμενη περιοχή εμπίπτει εξολοκλήρου σε πέρασμα διέλευσης αποδημητικών πτηνών. Το συγκεκριμένο καθορισμένο πέρασμα διέλευσης πτηνών αποτελεί ένα σημαντικό πέρασμα διέλευσης αγρίων πτηνών το οποίο καθορίστηκε και καλύπτει την περιοχή και κοιλάδα της Κοιλάδας Καρκώτη, η οποία καταλήγει στον κόλπο της Μόρφου. Η προς εξέταση περιοχή γειτνιάζει με τη Νεκρά Ζώνη, όπου αποτελείται από κυρίως χαμηλή, θαμνώδη βλάστηση η οποία εναλλάσσεται με πεύκα, είτε μεμονωμένα είτε και με συστάδες πεύκων, ενώ υπάρχουν και καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Τα είδη που απαντούν στη περιοχή είναι η Τρουλλουριά *Burchinus oedicephalus*, ο Μαυροτράσιηλος (*Menalocoryphacalandra*), η Κράγκα (*Coracias garullus*) τα οποία φωλιάζουν στη περιοχή, ενώ στο πιο δασωμένο μέρος της περιοχής απαντά ως φωλιάζον είδος η Τρασιήλα του βουνού (*Lullula arborea*) και η Δακκανούρα (*Lanius nubicus*), κοινός μετανάστης αναπαραγωγής. Όλα τα πιο πάνω είδη που φωλιάζουν στην περιοχή αποτελούν είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών (2009/147/EK), γεγονός το οποίο καταδεικνύει και τη σημασία της περιοχής. Η περιοχή αποτελεί επίσης σημαντικό χώρο αναζήτησης τροφής για το Σπιζαετό (*Aquila fasciata*) που φωλιάζει στις γειτονικές δασικές περιοχές. Ένας από τους κύριους παραμέτρους που αφορούν τον καθορισμό της περιοχής ως μεταναστευτικό διάδρομο αποτελεί το γεγονός ότι πολλά μεταναστευτικά είδη εισέρχονται από τον Κόλπο της Μόρφου προς την ενδοχώρα (προς περιοχή Τροόδους και Ασίνου). Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα είδη αρπακτικών όπως οι Κίρκοι (*Circus spp*) αλλά και τη Σφηκοβαρβακίνα (*Pernis ptilorhynchus*), αλλά και το Κοκκινοπόδαρο Φαλκόνι (*Falco tinnunculus*). Τέτοιες κοιλάδες και περάσματα είναι σημαντικά διότι έχουν όλα τα κατάλληλα μορφολογικά χαρακτηριστικά αλλά και το κατάλληλο μικροκλίμα τα οποία τα είδη πτηνοπανίδας αξιοποιούν κατά τη μετανάστευσή τους.

Μετά από την αξιολόγηση των συμπληρωματικών στοιχείων τα οποία διαφαίνονται αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο βιολογικό περιβάλλον της περιοχής και ειδικά όσον αφορά τις επιπτώσεις στο πέρασμα μεταναστευτικών πουλιών.

Με βάση τα πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή, δε συνηγορεί στην αδειοδότηση του έργου, αφού οι επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα από την κατασκευή και λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου είναι ιδιαίτερα σημαντικές για το περιβάλλον της περιοχής και ιδιαίτερα στο πέρασμα των μεταναστευτικών πουλιών και δεν είναι εφικτό να μετριαστούν.

Μήνα Πατσαλίδου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή
18/06/2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Θέσεις Τμημάτων

α) Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: Τοποθετήθηκε αρνητικά διότι εμπίπτει σε περιοχή/βιότοπο που δεν έχει επηρεαστεί από άλλα έργα ή βεβαρυμμένες δραστηριότητες, και επειδή το έργο εμπίπτει εντός σημαντικού περάσματος διέλευσης πτηνών.

β) Τμήμα Γεωργίας: Τοποθετείται θετικά για το θέμα αφού το τεμάχιο από εδαφολογικής άποψης χαρακτηρίζεται ως χαμηλής γονιμότητας και δεν αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς

η) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: Σε επιστολή του ανέφερε ότι η μελέτη θεωρείται ελλιπής και δεν γίνεται αναφορά για τα υδατορέματα της περιοχής. Επιπλέον ανέφερε ότι ο αιτούμενος χώρος θεωρείται μια περιοχή με μεγάλη έκταση και θα πρέπει να γίνει η ανάλογη διαχείριση των υδατορεμάτων και των ομβρίων υδάτων

θ) Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων: Τοποθετήθηκε αρνητικά για το θέμα αφού θεωρεί ότι το έργο θα επιφέρει αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο βιότοπο και στους φυσικούς οικοτόπους της περιοχής

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2019**